11-a JARO, N-o 432 MONATA ESPERANTO-GAZETO 25. AUGUSTO 1935

SENNACIULO

OFICIALA ORGANO DE SENNACIECA ASOCIO TUTMONDA

REDAKTEJO, ADMINISTREJO K SIDEJO DE PLENUM-KOMITATO : 67, avenue Gambetta, Paris 20e
Poŝtĉekaj kontoj je nomo de SAT-Paris : Bruxelles n-o 350 189, S'Gravenhage n-o 211 533, Kopenhago n-o 4 986, Paris n-o 1234 22. Stokholmo n-o 74 153, Wien n-o D-109 068, Zagreb n-o 41 448, Zürich n-o VIII-200 49. Alilande oni pagu per poŝtmandato je nomo de SAT. bonvalutaj devizoj en rekom. letero aŭ bankĉeko je nomo de « Bannier ».

FORPASIS LABORRIĈA KONGRESO

La XV-an Kongreson de SAT partoprenis 343 Gekamaradoj el 15 landoj

La XV-a Kongreso de SAT, organizita en Parizo, la mondurbo, en kiu sidas la Plenum-Komitato k la Administracio de SAT, same kiel la Redakcio de la organoj, apartenas jam al la pasinto. Per tiu ĉi dekkvina kongreso SAT aldonis novan folion al sia nun jam dekkvin-jara historio. Folio plenskribita, ĉar ĉi tiu XV-a Kongreso estis karakterizita per multo da iniciatoj, el kiuj tute ne ĉiuj naskiĝis en la sino de la gvidinstancoj, sed kiuj venis parte el la mezo de la kongresanoj, simplaj membroj de nia asocio.

Ĉi tiu fakto montras pli ol iu alia, ke nia organizo estas vivoplena k trafluata de freŝa, vive pulsanta sango. Ĝi malbezonas artefaritan enblovigon de fortoj, de vivosuko, de spiro, por plirapidigi malrapidiĝantan pulson. En tiu ĉi dek-kvina kongreso regis sama viglo de pens- k ide-interŝanĝo kiel en la SAT-kongresoj de la antaŭskisma periodo.

Certe, kelkfoje tiu viglo estis forportata trans la kadron de niaj asociaj problemoj, k eĉ la diskutoj fariĝis tro pasiaj en la lasta kunsido, kies drameco memorigas min pri tre malĝojigaj scenoj el tiuj pasintaj kongresoj de SAT, kiuj kondukis nin fine al skismo (1929-31). Kelkaj el niaj nederlandaj amikoj juĝis pro tio post la lasta kunsido pri nia dek-kvina renkontiĝo universala, ke ĝi estis tro franca — certe tiu rimarkigo ne volas celi la konsistigon : ja partoprenis *pli* da nerderlandanoj ol da francianoj en la kongreso !... Sed ĝi rilatas al la debatoj, precipe al la temperamento k la tono de la debatoj.

Tamen, ekzamenante objektive la konsiston de la kongreso, ni povas kontentige konstati, ke en ĝi ne havis troan superpezon la anoj de tiu aŭ alia nacio, k ke la kongreso povas plenrajte esti titolata *universala*. Ĝusta estis la anticipa noto de la redaktoro de « Laborista Esperantisto » (Amsterdamo) en ĝia aŭgusta n-ro : « Tie (en Parizo) kunvenas ne nederlandanoj, nek belgoj, nek angloj, nek germanoj, svedoj, francoj nek hispanoj, tie kunvenas Kamaradoj, membroj de *unu* organizo, kunligita per *unu* lingvo. »

XV-a Kongreso ce SAT en Parizo.
La kongreseja podio kun la prezidantaro k oratoroj dum labor-kunsido.

Kaj suficê ofte ni havis ankaŭ okazon konstati la regadon de vere *sennaciecaj* spirito k atmosfero en nia nunjara kongreso, de tiu SAT-spirito, kiu tiel ofte en niaj renkontiĝoj forgesigis al ni, ke ni troviĝas kune kun K-doj, kiuj edukiĝis k maturiĝis en tute malsimilaj kulturaj kondiĉoj (laŭ la *nacia* medio), kvankam ili *egale* lernis elporti la sorton de proletoj, de eksplouatatoj.

Nur unu ekzemplon plej menciindan mi notu : El Holando venis (dank' al ministeria permeso pri plupagado de la ŝtata subvencio) pli ol 30 senlaboraj Gek-doj — plejparte bicikle — al Parizo. La kongresanaro montris sian senton de solidaro al tiuj viktimoj de la soci-ordo, kolektante por tiuj Gek-doj konsiderindan sumon, kiu permesis al ili pasigi agrablajn k ĝuindajn tagojn en la kongresurbo.

La prezidantaro de la Kongreso konsistis el kvar diversnaciaj K-doj, nome: K-doj *F. Azorin* (Hispanio), *Z. Coldefy* (Francio), *E. Eriksson* (Svedio), k *J. W. Prenl* (Nederlando). Ili harmonie dividis inter si la sendankan taskon de prezidado, precipe sendankan en tiel vivoplenaj k pasiaj kunsidoj, kiel la laste okazinta, pro debato longa k dorna pri la *Gvid-rezolucio*, kies tri unuaj punktoj estis akceptataj *unuanime*, la 4-a punkto same post intensa diskuto, dum la kvina k lasta punkto estis voĉdone akceptata per 50 kontraŭ 28 voĉoj. La tekston de tiu Rezolucio oni trovas sur la tria paĝo de tiu ĉi numero.

* * *

La plej gravaj proponoj direktitaj al la kongreso, tiuj pri la supertendenceco k pri la Frakcia regularo, estis akceptataj unuanime post larĝa debato. Ĉe la fino de la dua kunsido la Plenum-Komitataj raportoj estis

aprobataj *unuanime*; la bonvolemaj kritikoj tiurilataj havis plene kamaradecan tonon.

Kaj ankaŭ pri la teksto de respondletero, proponita de la Plenum-Komitato, al propon- k salut-letero de la Centro de IPE (Leningrado) interkonsento baldaŭ estis atingita; en sia originala teksto, kun tre negravaj modifoj, la respondletero estis aprobata preskaŭ *unuanime* (kontraŭ unu voĉo!). Al du aldonaj paragrafoj proponitaj de K-do Joan (Parizo), k nomantaj inter la plenumendaj kondiĉoj por unueca kunagado la ebligon pri libera enkonduko de la SAT-literaturo k gazetoj en Sovetion, k la liberan individuan korespondadon inter sovetianoj k la cetero de la Mondo, kontraŭstaris malplimulto, kiu havas la opinion, ke tiuj tiel logikaj postuloj povus esti malfavore konsiderataj de IPE. Sed la kongreso en sia plimulto ne samopiniis kiel tiuj K-doj k akceptis la du pliajn paragrafojn per 60 kontraŭ 31 voĉoj. (La sindetenoj ne estis kalkulitaj.)

La parolo do estas al IPE, kiu havis okazon informiĝi pri la spiritostato de la granda plimulto de la SAT-anaro en sia ĵusa Antverpena kongreso, kien la SAT-kongreso decidis sendi 4 mandatitajn delegitojn por kies vojaĝkostoj la SAT-kaso eĉ ne bezonas pagi unu centimon. (K-do *Scott*, unu el la delegitoj, konsentis pagi la kostojn por 2 K-doj). Ĉi tiuj delegitoj estis rajtigitaj sekvi la debatojn en Antverpeno k eventuale ankaŭ interveni en la senco de la decidoj de nia kongreso.

*
* *

Mi ne parolos pli detale ĉi tie pri nia XV-a. La protokolaro en la proksima numero kontentigos tiujn K-dojn, kiuj deziras havi pliajn sciigojn pri la debatoj k diversaj deziresprimoj. Tamen mi volas jam mencii, ke la aranĝoj ĉirkaŭantaj la laborkunsidojn havis parte tre distingan karakteron. Precipe la *Solena Malferma Kunsido* en la kongresejo, la granda salono « Adyar » dimanĉon posttagmeze, restos per sia impona k altnivela programo firme en la memoro de la 600 partoprenintoj. Ĝia propaganda valoro estis konsiderinda, precipe tial ke eminenta verkisto, *Georgo Pioch*, faris seriozan poresperantan pledon, kies valoron ekspluati devos klopodi la franciaj laboristaj esperantistoj en la proksima estonto.

La *Laborista Artlernejo* organizita dum la kongreso estis sukceso, ĉar la du vespere okazintajn lekciojn partoprenis granda nombro da kongresanoj, precipe la unuan, kiun faris K-do *Neergaard*, heredoscienca fakulo, pri *Rasoscienco k Rasopolitiko*, k pro kio li meritas nian dankon.

Malpli menciinda estas la *Antaŭkongresa Somerlernejo*, kiu kaŭzis tri viktimojn: Gek-dojn venintajn kun la bona espero trovi zorge preparitan stud-entreprenon, el kiu ili povus profiti por sia scio k klerigo. Oni trovos aliloke en ĉi tiu n-o raporteton de la organizinto, kiu citas la kaŭzojn, pro kiuj malsukcesis ĉi tiu entrepreno. Tamen la fakto, ke la loko por tiu Lernejo (bela urbodoma ĉambrego en Bulonjo apud Sejno) k same la tendarejo en la sama loko estis senpage je nia dispono, k ke eĉ okazis senpaga loĝigo de 15 K-doj en la urbodomo mem, mildigos iom la senton de malplezuro, kiun suferis la Gek-doj venintaj vane por aŭskulti lekciojn en Bulonjo.

Mi devus tuŝi ĉi tie la funkciadon de la Organiza Kongres-Komitato, kiu devis batali kontraŭ multegaj malfaciloj (kareco de la luo de ejoj en Parizo, perdo de tempo k mono per la klopodoj en urbego, kie ĉio lokiĝas tre dise, kc). Mi devus laŭde elstarigi la nomojn de kelkaj K-doj, kiuj modele kunlaboris por sukcesigi la kongreson laŭ la organiza flanko, ankaŭ la ĥorkantistojn k la teatroludintojn. Mi rezignas, por ne esti maljusta kontraŭ aliaj, kiujn mi eble forgesus mencii. Ili konsciu tamen, ke ilia sindonemo havas tiom pli da valoro k merito, ke aliaj parizaj lab. esperantistoj montris nur tre malfortan intereson k laboremon por la afero de l'tutmonda kongreso.

Pri la *fervojistaj* fakaranĝoj, pri aranĝoj de *frakcioj*, pri *studvizitoj* k *ekskursoj* estu parolate en aparta loko. La tuttaga oficiala ekskurso kun senpaga fervoja bileto al Versajlo (Versailles) logis pli ol 170 kongresanojn, kiuj trovis post lacigaj kongresaj tagoj ripozon en la ombro de la arbegoj de la Versajla kastelparko.

*
* *

La kongreso akceptis unuanime por la venonta jaro la inviton de niaj K-doj el *Manĉestro* (Manchester) en Britio.

Al la pasinto apartenas jam la impona manifestacio por esperanto k SAT en *Parizo*. La nunjara somera renkontiĝo de l'SAT-anoj restos memorindaĵo por la ĉeestintoj. Kaj dum la vento ŝveligas bonaŭgure la velojn de la SAT-ŝipo, kiu rektlinie sekvas sian vojon, multaj el la ŝiparo pensas jam antaŭĝoje pri la venontjara aŭgusto, kiam ili kun kuraĝo propagandos siajn ideojn en la granda industria centro de Britio.

N. B.

STATISTIKO PRI PARTOPRENO AL LA XV-a KONGRESO

Aliĝis 430 Gekamaradoj el 17 landoj. Fakte partoprenis el:

Aŭstrio	4
Belgio	2
Britio	26
Ĉeĥoslovakio	4
Danio	4
Francio	102
Germanio	3
Hispanio	28
Jugoslavio	1
Nederlando	128
Norvegio	2
Portugalio	2
Polio	1
Svedio	33
Svisio	3
Sume	343 Gek-doj el 15 landoj.

POR ŜTOPI LA BREĈON

La XV-a SAT-Kongreso aŭdinte la financan raporton, akceptis unuanime proponon plivigligi la monkolektadon por ŝtopi la breĉon. Ni baldaŭ anoncos detalojn pri la maniero de kolektado. Dume ni daŭrigas ĉi-loke publikigi ĉiujn mondonacojn de malavaraj Gek-doj, kiuj superas la sumon de 5 francaj frankoj. La sekvanta listo prezentas sumojn kolektitajn antaŭ aŭ dum la Kongreso. Ni dankas tre kore ĉiujn donacintojn.

Plenum-Komitato.

37. LISTO

Kolektita de 32 Gek-doj en la Lab. E-klubo de Stokholmo k Nynäshamn ĉe ekskurso al Nynäshamn, la 7-an de de julio	sv. kr.	13.55
S. Evenblij, Hago	gd.	1.—
Paul Leconte, Arnouville	fr. fr.	10.—
Indus-la-Maristo	fr. fr.	6.60
Holanda karavano al la Kongreso (Preker)	fr. fr.	158.10
Karavano v. Veenendaal (restmono de Pariza vojaĝo)	guld.	15.—

Interhelpa abonservo.

K-dino H. A. Buis, Bussum	gd.	2.50

La sekvantan leteron ricevis la XV-a SAT-Kongreso el la Centro de I.P.E. en Leningrado sub la 29-a de julio 1935:

Estimataj gekamaradoj!

Sendube la kongresoj de laboristaj esperantistoj en ĉi tiu jaro okazos sub la signo de diskuto pri unueco k unueca fronto.

Duono de tiu laboro jam estas farita — la plejmulto de la laboristaj esperantistoj el diversaj organizoj jam interkonsentas pri la urĝa neceso unuigi siajn fortojn antaŭ la minaco de faŝismo k milito.

Eĉ pli en la plej diversaj lokoj, en diversaj landoj ni ĝoje konstatas, kiel stariĝas la unueca fronto de l'agado inter la grupoj de IPE k tiuj de ISE k SAT.

Necesas nun efektivigi la unuecan fronton ankaŭ en internacia skalo, sed ĉiu unueca fronto nur havas valoron, se ĝi baziĝas sur praktika servigo de esperanto al la proletaro — al ĝia agado kontraŭ milito k faŝismo.

La ĉefa praktika agado estus la komuna organizo de peresperanta internacia laborista korespondado en la laborejoj k organizoj de unueca fronto, eldono de laboristkorespondaj

informbultenoj surbaze de peresperantaj materialoj en diversaj landoj. Utiligo de la rieevataj materiałoj por mitingoj k aliaj aranĝoj de la laborista unueca fronto ktp., kiel ni jam detale proponis al la SAT-direkcio ankoraŭ la 5. de decembro, sed bedaŭre ĝis nun ne ricevis konkretan respondon.

La IPE-anaro atendas de vi nun tiujn konkretajn respondojn k proponojn pri la komuna praktika serva laboro.

IPE sendube konsentos pri ĉesigo de la reciprokaj atakoj dum komuna laboro, sed ĝi komprenas sub tio ankaŭ, ke en S-lo ĉesu la atakoj kontraŭ Sovet-Unio, ĉesu la rekomendoj de sennaciista literaturo kontraŭsovetia, ĉesu la disvastigo de tiu literaturo per SAT.

Ni apelacias al ĉiuj honestaj amikoj de Sovetio, ke ili ne allasu, ke en organo, kiu sin nomas laborista, aperu kalumnioj pri la patrio de la tutmonda proletaro k ĝia socialisma konstruado.

La 10-11 de aŭgusto en Antverpeno (Belgio) okazos la 2-a mondkongreso de IPE. Sur la tagordo de la kongreso la ĉefan lokon okupas la punkto « Batalo kontraŭ faŝismo k milito k la unueca fronto ».

Por akceli la plej rapidan interkonsenton inter la diversaj organizoj de la laborista esperantistaro, ni invitis al nia kongreso 18 laboristajn esperanto-organizojn, inter ili SAT elekti delegitojn, kiuj konsiliĝu kun la kongresanoj pri la plej rapida starigo de unueca fronto.

Ni invitas do la SAT-kongreson ankaŭ elekti siajn delegitojn, kiuj vizitu nian IPE-kongreson k tie rakontu pri viaj opinioj k deziroj.

Ni deziras al la SAT-kongreso plej bonan sukceson en sincera klopodo por konkreta akcelo de la unueca agado.

Vivu la batalo kontraŭ faŝismo k milito !

Vivu la unueca fronto de agado de proleta esperantistaro !

Kun proletaj internaciaj salutoj

Sekretariaro de IPE (subskribis) :

H. Homo.

La XV-a Kongreso decidis respondi jene :

7-an de aŭgusto 1935.

Al Centro de
Internacia Proleta Esperantistaro
(IPE)
Poŝtkesto 305
LENINGRAD I

Kopio sendita al la
2-*a IPE-Kongreso en Antverpeno.*

Kamaradoj !

La Kongreso ricevis vian leteron de la 29-a de julio 1935, k konsentis respondi al vi jene :

Neniam forlasinte la vidpunkton, ke la laborista-esperantista movado povas prosperi nur kiam la fortoj tiudirekte agantaj koncentriĝos, ni esprimas nian ĝojon pri la montrita unuecemo k gratulas vin sincere.

Vi petas, ke ni faru konkretajn proponojn por la restarigo de unueco en la lab. esp. movado k tion ni volonte faras.

Sed por ke la dezirinda unueco estu ebla k daŭra, vi certe konsentos kun ni, ke necesas unue interkonsenti pri la bazprincipoj, kiuj povas garantii tiun unuecon.

Kiu sincere k celkonforme deziras la unuiĝon de ĉiuj klaskonsciaj lab. esp-istoj kun ĉiuj aliaj, vere dezirantaj la forrenverson de l'kapitalisma regsistemo k starigon de justa, senklasa k liberhava socio, respektanta la homan dignon, tiu certe konsentas, ke necesas trovi starpunkton, ebligantan al ĉiuj tiaj homoj senescepte la aliĝon k kunlaboradon en la organizo.

Vi certe ne estas politikaj analfabetoj k sekve scias, ke en la esp. movado aparte, kiel en la tuta lab. movado ĝenerale, ekzistas diversaj tendencoj. Anarkistoj, ISK-anoj, sennaciistoj, bolŝevikoj-leninistoj, celantaj la starigon de IV-a Internacio k.a. devas havi la eblon aliĝi k kunlabori en unueca organizo.

La konsekvenco de tio estas, ke tia organizo ne povas — k sekve ne devas — agnoski kiel oficialan iun ajn el la doktrinoj de la inter si disputantaj soci-politikaj skoloj.

Por klarigi per unu sola ekzemplo nian penson, ni menciu, ke en la programo de via asocio (IPE) troviĝas punkto, kiu devigas la anojn agnoski la marks-leninismon.

Ĉu, ekzemple, vi estas pretaj forlasi tiun malunuecigan principon ?

Aliparte, ĉu vi estas pretaj deklari tute malkaŝe k senrezerve, ke la unueciĝenda movado devas resti sendependa de ĉiu ajn premo de ĉiu ajn politika organizo aŭ ŝtato ?

La sperto montras, ke nia movado povas bedaŭrinde kreski nur malrapide k sekve estus tute malsaĝe gvidi ĝin laŭ ŝanĝiĝema taktiko de iu ajn politika organizo.

Kamaradoj ! ne atendante vian respondon pri tio, ĉu vi konsentas aŭ ne kun niaj supraj konsideroj, ni jam faras al vi jenajn konkretajn proponojn :

1) Espereble vi konsentas kun ni, ke estas dezirinde, ke ĉiuj viaj anoj estu ĝuste informataj pri nia starpunkto k tial ni proponas, ke vi publikigu senŝanĝe en « Sur Posteno » (Amsterdama eldono k Moskva eldono) ĉi tiun leteron, aldonante, ke ni estas pretaj publikigi en « S-ulo » samampleksan respondon vian.

2) Starigo de komuna aparato, celanta diskonigi k disvendi niajn reciprokajn eldonaĵojn k jam nun interŝanĝi anoncojn pri tiuj eldonaĵoj.

3) Komunaj klopodoj eventuale fareblaj ĉe lab. organizoj por atingi, ke la esp. lab. movado ricevu pli da atento ol ĝis nun.

4) Reciproka publikigo de nomoj de perantoj en lokoj, kie ekzistas nur ĉu SAT-rondo, ĉu IPE-grupo.

5) Enkonduko de la eldonaĵoj de SAT (periodaĵoj k libroj) en Sovetion.

6) Libera korespondado individua inter laboristoj el Sovetio k la cetero de l'Mondo.

Estus eble difini aliajn punktojn, laŭ kiuj ni povas kunlabori. Dume ni memorigas al vi, ke en la kadro de SAT povas efektiviĝi pere de Frakcioj la laboro, kiun vi difinis al PEK. Kaj samokaze ni rimarkigas, ke tia informa laboro perkoresponda estas despli efika k laŭcela, ju pli la materialo proponata por presigo en nacilingvaj gazetoj estas verkita laŭ la aparta tendenco ilia. Pro tio nur samtendencanoj devas klopodi por akiri k liveri tian materialon ; pro tio la Frakcioj en SAT plej trafe solvas la problemon.

En la espero, ke per komuna bonvolo k sincera unuecemo reciproka ni finfine sukcesos restarigi la esp. movadon laboristan laŭ simila stato, kiel ĝi estis antaŭ kelkaj jaroj, ni salutas vin

sennaciece k ruĝfrate

La PLENUM-KOMITATO de S.A.T.

laŭ komisio de ĝia XV-a Kongreso.

Por la Komitato subskribis :

BARTELMES

Gvidrezolucio

LA XV-a KONGRESO DE S. A. T.

1) *Aprobinte unuanime la agadan k financan raporton de l'Plenum-Komitato pri ĝia lastjara agado ;*

2) *Aŭdinte k pridiskutinte la diversajn proponojn prezentitajn, fidas al la P.K. por ke ĝi submetu la statutŝanĝojn al Referendumo, kiu laŭstatute findecidos pri ilia aprobo aŭ malaprobo ;*

3) *Konstatinte, ke ekzistas nun en la tuta lab. esp. movado granda, laŭdinda deziro ĉesigi la skisman staton, ekzistantan jam de kvar jaroj, sekve de partiecaj klopodoj por meti nian organizon je la servo de nur unu politika tendenco, notas kun kontento, ke la politikaj gvidantoj de tiu tendenco lastatempe malkonfesis k forlasis sian antaŭan sekteman taktikon, kiu estis la kaŭzo de multaj skismoj en la tuta lab. movado.*

4) *Ĉe tia ĝojiga konstato, la XV-a Kongreso de SAT memorigas al la tuta lab. esperantistaro : a) ke nia organizo ĉiam estis malferma al ĉiuj, kiuj agnoskas la klasbatalon kiel fakton k celas al la malaperigo de l'klasoj per la forrenverso de la kapitalisma regsistemo ĉu privata, ĉu ŝtata ;* b) *ke la Statuto k gvidprincipoj, kiuj estis akceptataj de la fondintoj ĝis la jaro 1931, restas la samaj k daŭre aplikataj ĝis nun ; sekve la plej bona k laŭcela rimedo por meti finon al la nuna, bedaŭrinda malunueco estus, ke la fondintoj retrovu la ĝustan direkton k revenu al la malnova organizo, kiu malgraŭ ĉiuj atakoj k insidoj montris sian nedetrueblan forton per ĉi tiu XV-a plensukcesa Kongreso, kunveniginta el 15 landoj 343 Gekamaradojn ;* c) *memorigas plue, ke nia organizo, ke la esperanta movado, kiel tia, ne povas — k sekve*

ne devas — difini al si politikajn taskojn k malaprobas la demagogiajn procedojn de tiuj, kiuj konscie aŭ nekonscie volas trudi tiajn. Tio signifas: la rolo k taskoj de SAT povas esti nur informi sian anaron pri tio, kiel tiu aŭ alia politika organizo en tiu aŭ alia lando batalas kontraŭ la faŝismon; sed por efektive plenumi tiun batalon, la SAT-anoj devas obei al la instrukcioj de siaj respektivaj organizoj, ĉu partiaj, ĉu sindikataj...

5) Fine esprimas la deziron, ke la P.K. malzorgu nenion por faciligi al la foririntoj la retrovon de la ĝusta direkto, ne postulante de ili konfeson pri ilia eraro k informante, ke ĉiuj eksigitoj aŭ eksiĝintoj estos reakceptataj fratece.

For ĉia sektemo! For ĉia faŝismo! Vivu SAT! Vivu la reunuiĝonta Laborista Movado Tutmonda k senlandlima!

La oficiala agnosko en Nederlando al SAT k esperanto

Niaj nederlandaj amikoj komunikis al ni plurajn novaĵojn tre ĝojigajn pri progreso de nia movado rilate oficialigon fare de instancoj, estraroj, eĉ registaraj oficejoj. K-doj alireginaj, kiam vi sekvos sur tiu vojo?

1. La direkcio de la ŝtataj fervojoj laŭ instigo de la Nederl. LEA konsentis krom-forpermeson de 4 tagoj al tiuj el sia dungitaro, kiuj dezirus partopreni la Somerlernejon aranĝitan okaze de la SAT-Kongreso.

2. La direkcio de la nederlanda poŝto decidis *favore* al peto de Nederl. LEA, ebligi al sia dungitaro viziti la Parizan SAT-Kongreson.

3. La holandaj *senlaboruloj*, dezirantaj partopreni la SAT-Kongreson, ricevis la rajtigon de la ministerio por socialaj aferoj forresti kvar semajnojn sen interrompo de la subvencipagoj. La stampado de la senlaborulkartoj okazis en la lokoj, kiujn trapasis la senlaboruloj, k dum la kongrestagoj ĝi estis prizorgata de la *administracio de SAT*, kiu do anstataŭis tiuokaze la oficistojn de l'senlaborula stamp-oficejo.

4. En la 16a kongreso de la Nederlanda Ligo de Sindikatoj, kiu okazis en Amsterdamo, oni pritraktis proponon por konsideri la aplikon de esperanto en la kadro de la Ligo k esplori la eblon, favori la disvastiĝon de esp-o. La propono estis unuanime akceptita k por plua pritrakto donita en la manojn de la estraro.

Kiuj proponas unuiĝon laŭ principa bazo, kiun akcepti ne povas relative granda nombro da Gek-doj, tiuj laŭe, vere k sincere ne celas unuecon.

Nur la Statuto de SAT ebligas al ĉiuj klaskonsciaj esperantistoj senescepte aparteni al sama organizo.

Ĉirkaŭ la XV-a Kongreso

La Somera Lernejo antaŭkongresa

Ni organizis ĝin kun la intenco ebligi al la kongresontoj perfektiĝon en la scipovo de esp-o k instruiĝon per edukaj diskutoj. Kiel daton ni elektis la lastajn du semajnojn *antaŭ* la Kongreso por ebligi al la novlernintoj kapabliĝi pli facile k profite partopreni la kongreslaborojn. Kiel lokon ni devis elekti laŝtmomente la parizan antaŭurbon Bulonjo (Boulogne), anstataŭ la unue anoncita urbo, [kie oni disponigis al ni nur malkonvenajn lokojn.

Ni kalkulis kun certe kontentiga partoprenontaro; bedaŭrinde, el la centoj da kongresaliĝintoj nur kelkaj alvenis en la unuaj tagoj; la plej granda parto de la poste alvenintaj kongresontoj perdiĝis en la urbego Parizo k — eĉ post anonco pri sia partopreno al la Lernejo, tute ne aŭ nur escepte venis al ĝi; eĉ la lastatempe plurdekoj da K-doj loĝigitaj en Bulonjo, *ĝenerale* montris neniun emon partopreni la laboron. Pri tio karakteriza ekzemplo. Al jus instaliĝintaj 15 K-doj mi anoncas, ke ni organizas interesan diskuton por la 10-a horo k ekskurson por la 14-a, k demandas, ĉu ili partoprenos. La unuanima senhezita respondo estis: « Jes, ni venos *je la* 14-*a*! ». La parizregionaj K-doj mem, malgraŭ persona invito, venis nur tre malmultnombre, eĉ en libertempaj tagoj.

Pro tio povis esti organizitaj, krom ekskursoj, nur kelkaj interdiskutoj gviditaj laŭ sokrata metodo. La partoprenantoj ĉiufoje deklaris ilin interesaj k profitigaj, sed, eĉ post firma promeso pri akurata reveno, ili (escepte kelkaj malmultaj) ne (aŭ malregule) ĉeestis denove.

Kulpas en tiu malsukceso iuj mankoj de organizo (lastmomenta lokoŝanĝo, ne ĉiurilate sufiĉaj alvokoj, nerespondo al du informpetaj leteroj, ktp), sed evidente ĉefe la neeblo al multaj kongresontoj pri frua alveno, la laciĝo de iuj, la grandega logo de la proksima urbo k la ĝenerale fakta neinteresiĝo de la alvenintaj K-doj.

Tamen tiu provo ne restis senutila.

Unue, la Lernejo transformiĝis en la lastaj tagoj en akceptejon, kie dekoj da K-doj trovis utilan helpon. Due, la sperto montris, ke estos utile *organizi estonte regule en la lasta semajno antaŭ la kongreso akceptejon*, kie la jam alvenintaj kongresontoj trovu helpon k interrilatigon diverscelan kun alilandaj K-doj.

Fine, evidentiĝis, ke somera lernejo estas principe tre bona, sed ke ĝi devos okazi nur *post la kongreso*, kiam la certa partopreno *anonĉigas sufiĉa* k preferinde *en pli intima kadro* — t.e. ekster urbego, sur kamparo, malproksime de troaj distriloj.

La organizinto: A. Pâris.

P.S. *Ni esprimas ĉi loke nian dankon al la socialista urbestraro de Bulonjo (kiu havigis al ni krom tuta eks-urbodomego, tendejon por multaj K-doj k eĉ* 15 *litajarojn), k ankaŭ al urbaj oficistoj, inter kiuj Gek-doj de Bretteville.*

La Fervojistoj dum la XV-a SAT-Kongreso

La fervojista sindikato de la Ŝtata Fervojo invitis la kongresanojn fervojistajn al vizito al maŝindeponejo k -riparejo en Montrouge k al la manovra stacio en Trappes por fakaj studoj. Precipe rimarkindaj estas la instalajoj en Trappes, kie la funkciado de la manovroj okazas preskaŭ komplete aŭtomate, tiel ke la plej alta sekuro estas garantiita. La vizitoj okazis sub gvidado de inĝenieroj de la ŝtata fervojo k per du aŭtobusoj disponigitaj al la sindikato senpage de la ŝtato. Anoncis sin por la partopreno 35 fervojistoj, el kiuj bedaŭrinde nur dudeko renkontiĝis ĉe la interkonsentita loko. Tiu ĉi manko de disciplino embarasis la organizintojn k devigis ilin, por doni bonan impreson al tiu ĉi aranĝo, peti la partoprenon de nefervojistoj.

La sindikato invitis la fervojistojn vespere al aparta kunveno, kie la reprezentantoj el Svedio, Aŭstrio, Holando k la delegitoj de ITF k IFET transdonis la fratajn salutojn de siaj respektivaj kolektivoj.

Por ekspluati laŭ propaganda vidpunkto tiun ĉi aranĝon, estus nepre necese, ke kiel eble plej multaj K-doj, prefere en la nomo de siaj organizoj, skribu dankleterojn pro la subteno al la sekretario de la nomita sindikato, K-do *L. Cancouet*, 86, rue des Chantiers, *Versailles*, Francio. *H. P.*

Vizito al la Kooperativa Centra Deponejo en Alfortville

Proksimume 40 gekongresanoj, gviditaj de K-doj Cachon, Coldefy k Piron, partoprenis la viziton al la Centra Deponejo de la Unuiĝo de la Kooperativanoj, grava kooperativo pariza, kiu havas pli ol 80.000 societanojn k ĉ. 400 butikojn, en Parizo k la pariza regiono ĝis en la departementoj Oise k Seine-et-Marne.

Ekkonstruita en 1929, en apudpariza urbo Alfortville, tiu deponejo konsistas el du vastaj konstruoj, unu por spicajoj, en kies subterajo troviĝas fabriko de porkajoj k porkaj-konservajoj, k malvarmigejo; la alia entenas la likvajojn: vinojn, oleojn, limonadojn, mineralakvojn, k.a. La grandaj vinkuvoj, la aŭtomata enboteligo de la vino, tre interesis ĉiujn vizitintojn. En centra konstruo troviĝas la oficejoj, duŝejo por la gelaboristoj; ĉe la unua etaĝo granda manĝejo kun — en aparta ĉambreto — elektraj pladvarmigiloj, k ripozĉambro por la gelaboristoj.

Ni danku al la du fakdirektoroj, kiuj afable gvidis la vizitantojn k ebligis al ni sensoifigi nin per limonado antaŭ la foriro. Ĉiu vizitinto ricevis memore belege ilustritan broŝuron pri la establo.

Esperanta Radio

Unu el la plej famaj holandaj verkistoj, K-do Teo Tajsen (Thijssen), lekcios la 14-an de septembro esperantlingve antaŭ la mikrofono[1] pri siaj verkoj. Li voĉlegos i.a. fragmenton el sia verko « Keĉjo la Knabo ». Por enkonduki tiun sendube interesan elsendon, oni notu jenon:

Ĉi tiu verko prezentas unu-jaran vivhistorion de 12-jara infano k celas esti psikologia priskribo pri tiomaĝa knabo. Kiel ĉefan econ de ĉi tiu knabo, la verkinto priskribas lian inklinon fantazii, prezenti al si ĉion aliel ol ĝi estas. Precipe la knabo imagas al si ĉion pli bela, ol kia ĝi estas. En la elektita fragmento Keĉjo renkontas vagantan hundon k li fantazias, kiel ĝi fariĝos lia fidela hundo. Sed la fidela hundo neretroveble malaperas.

La verko estas multe legata en Holando, verŝajne ĉar plenkreskuloj retrovas en ĉi tiu libro multon el sia propra juneco. Ĝi tamen estas tiel tipe holanda, eble eĉ amsterdama, ke estas dubinde, ĉu ĝi alilingven tradukite, trovos en aliaj landoj la saman sukceson.

Tiurilate, la disaŭdigo de ĉi tiu legaĵo povos esti tre interesa eksperimento. La verkinto dum longa vico da jaroj estis instruisto en elementa lernejo, li estis elektita kiel ĉefestrarano de la instruista sindikato k estas jam de kelkaj jaroj ano de la parlamento, deputito de la Soc. Dem. Lab. Partio. Pro siaj spertoj en multaj internaciaj kongresoj li konscie konvinkiĝis pri la valoro de esperanto; studante la lingvon, li kiel lingvisto entuziasmiĝis pri la ebloj de esperanto por esprimi la plej delikatajn nuancojn.

[1] Stacio Hilversum (V.A.R.A.), de la 18.30 ĝis 18.50 h. MET. La elsendo okazas en kunlaboro kun la Nederl. Federacio de Lab. Esperantistoj.

Tiom, kiom lia okupiteco pro funkcioj permesas al il, li aktive kunhelpas en la esp.-movado k jam kelkfoje uzis sian influon por favori ĝin rilate oficialajn aranĝojn.

Ni instigas al aŭskultado k petas sendi raportojn pri tiu ĉi elsendo — sed ankaŭ pri la aliaj[1], al la adreso : *Radio-Esperanto F.L.E*, Postbus W.6, *Amsterdam.* W., Nederlando.

Bonvolu same sendi por la servo de la regulaj disaŭdigoj de komunikoj ĉiujn aktualajn informojn pri progresoj de esperanto ktp. en viaj respektivaj regionoj al suprenomita adreso. La esp. organizoj por tio estas petataj sendi siajn respektivajn organojn.

Sekretario de F.L.E.

TRA LA ESPERANTA GAZETARO

Ĉirkaŭ la problemo de la SAT-Frakcioj

K-do E. L. eldiras pri la Frakcia demando en SAT sian opinion en « Herezulo » (n-o 2-a), kie li front-artikole esploras « Ĉu , H-ulo ' estas necesa ? ». Ni citas : « Se oni ja ekzamenus la demandon laŭ pure abstrakta maniero, la respondo povus esti nur nea. Laŭstatute, ĉiu tendenco de la klasbatala laborista movado havas la rajton esprimi sian apartan vidpunkton sur la paĝoj de l'SAT-organoj. Sekve, por eldiri la sian, la sennaciistoj principe povas uzi tiun oportunon. Bedaŭrinde la sperto montris, ke tio ne estas ebla sen domaĝo por la Asocio. Stalinaj admirantoj, ortodoksaj marksistoj ne povas toleri, ke ilia mistika k dogma vidpunkto estu primokata aŭ mallaŭde kritikata. Pro kelkaj artikoloj, en kiuj troviĝis tiaj kritikoj... la P.K. estis bombardata per protestoj ; eĉ tiuj artikoloj kaŭzis la eksiĝon el SAT de 6 aŭ 7 K-doj. Tio pruvas, ke la edukado de la SAT-anaro, laŭ la principoj difinitaj en la Statuto, ne sufiĉe progresis ĝis nun. Pri tio oni povas nur bedaŭri, sed dume la fakto restas : *sennaciistoj ne povas en la SAT-organoj eldiri senĝene sian propran vidpunkton pri aktualaj socipolitikaj problemoj.* Ili tamen ne volas fermi la okulojn antaŭ la pli malpli kaŝa aŭ senkonscia naciismo de ĉiuj politikaj partioj senescepte... »

Sekve K-do E. L. respondas pozitive al sia demando, ĉu sennaciista gazeto necesas, k ni pensas, ke neniu povas ĉagreniĝi pri tiu respondo, malplej la P.-K. de SAT, kiu troviĝis en la dilemo : devi rifuzi manuskriptojn sennaciisttendencajn kun politika enhavo, aŭ konsenti ofendi k eventuale eĉ perdi el la vicoj de SAT K-dojn firme kroĉitajn al iu el la kritikataj tendencoj k rifuzantajn akcepti malfavorajn kritikojn pri ties politika linio. Tiu ĉi stato ne estas ideala, sed konforma al la nuntempa, duma spiritostato ĉe la lab. esperantistoj.

Kie nia movado progresas...

En « La Laborista Esperantisto », Amsterdamo (junia n-o) la redaktoro adresas varman alvokon al la milo da novaj membroj, kiujn la Federacio de Lab. Esp-istoj akiris per la lastvintra kurs-sezono. En « Interkontaktilo », organo por la funkciuloj de la Asocio, ni trovas jenan precizan nombron pri la Federacia anaro post adicio de la nov-akiritoj : 4.103 membroj. Legante tiun nombron, oni nur povas esti plena de optimismo pri la progresado de nia afero tie, kie oni celkonscie laboras, k oni volonte partoprenas en la fiero de la nederl. K-doj, kiuj registras la rezulton de sia laboro per la vortoj : « La aliĝo de nia 4100-a ano plenigas niajn animojn pro ĝojsopiro al nia venko. »

Konsiloj de proleta verkisto

La « fama esp. verkisto » sovetia Kuzmiĉ donas en *Esperanta Literaturo*, Tokio (jaro 3, n-o 1), tre ortodoksajn konsilojn al komencanta verkisto. Skribinte kelkajn frazojn banalajn pri la neceso havi talenton, li daŭrigas : « Unu problemo — vasta, riĉa, bela (ne etburĝa) lingvo de novelo. Dua problemo — dinamiko de iro de ago, disvolvo de sujeto, enhavo ktp. Tria — plej grava problemo — idea satureco de verko per plusoj, opinioj k problemoj de plej avangarda grupo de homoj (proleta klaso). Ne nuda moralo aŭ agiteco devu esti en rakonto, sed Ŝekspira profundeco de ideoj, de pasioj kunligita kun majstreco de scena priformigo... Ne timi formalistajn barojn en sia verkado... Mi lernis fariĝi verkisto — en memlaboro, dum naĝado en sufero de arto ! Faru tion ankaŭ vi, ne timu, skribu, rompu la krajonon, skribilon, difektu 2.000 foliojn da papero — k kiam vi trapasis tian inferon de fajroj k suferoj — tiam vi eliros en vicoj de veraj verkistoj... »

Ni represis senŝanĝe iom grandan parton de la « letero », por ke vi povu pli bone ĝui k juĝi la lingvajon k stilon de la « fama esp. verkisto », same kiel la strangan psikan aspekton de la « naĝanto en sufero de arto », kiu nur forgesis al ni precizigi, kiel *lingvo* (t.e. *ilo, instrumento*) povas esti *etburĝa* (Nu, verŝajne tio eblas laŭ la sama recepto, kiel pantalono povas esti marksleninista, se pritranĉita laŭ ortodoksa maniero !).

La plej nekredeblan kulminon

de aĉeco en siaj konstantaj malamoplenaj insid-atakoj kontraŭ la SAT-gvidantoj k pli multe ankoraŭ kontraŭ K-don Lanti atingis la moskva eldono de « Sur Posteno » en sia januara n-o (dissendita nur en junio 1935). Sub la titolo « La pafo, kiu multon malkovris » ni trovas longan insulto- k kalumniplenan, preskaŭ groteskan jargonajon (se ne estus post ĝi kaŝita abomena demagogio de la moskvaj respondeculoj), per kiu la anonima verkinto celas pruvi, ke — ne miru, K-doj ! — K-do Lanti *estas kunrespondeca pri la mortigo al Kirov* !

Ni ne povas kredi, ke homoj kun sana menso ne indignite ekstaros, legante tian abomenajon, k ankaŭ certe rideto kompatema sin trudos vizaĝen al sinceraj K-doj, havantaj tiun konkretan ateston en manoj pri la mensa degenero de personoj, al kiuj ne estas permesite libere pensi. Kaj tiaj personoj kuraĝas paroli al laboristaj esperantistoj pri unueca fronto k batalo kontraŭ faŝismo ! !

N. B.

En nia movado

(Kroniko)

Hispanio. *Valencio.* La Grupo Laborista Esperantista festis sian 4-an datrevenon per brila esp-ista Semajno (de la 7 a ĝis 14 a de julio). La ĉefa altirajo estis Ekspozicio de libroj, prospektoj k gazetoj. Okazis muzikvespero de la esp-ista orkestro (kiun konas la vizitintoj de la 14-a SAT-Kongreso) k prezento de teatrajoj (unu en esp-o k unu en hispana lingvo : ĉi lasta traduko el esperanto de « La Versajla Kaptito ».). La Grupo eldonis tiuokaze flugfolion k programon pri la aranĝoj.

Nederlando. La *Haga* SAT-rondo kunvenis la 15-an de junio en « Nia propra domo » k elektis grupajn perantojn por la diversaj sekcioj de FLE. Ĉeestis 18 SAT-anoj. Oni proponis semajnan pagon de SAT-kotizoj, pri kio la grupaj kasistoj ricevos peton. La 16-an de julio okazis lekcio plenaera de K-do Worms. Nia devizo estu : Sekvantan jaron ĉiuj Hagaj FLE-anoj estu SAT-anoj ! (P. Schwartz).

Ekspozicio ĉe la Bethnal Green Men's Institute Londono, 10-a de septembro.

Gek-doj estas petataj sendi salutleterojn k ekspoziciajojn al K-do *G. Pamphilon*, 43 Brooke Rd., *London N.* 16.

Recenzejo

Vortoj de Macue Sasaki ; Kompilis *Klara Rondo.* Eldonis Japana Esperanto-Instituto, *Tokio*, Hongoo Motomaĉi 1, Japanio. 124 paĝ. 13 × 19 cm. Kun portreto. Prezo broŝ. 2.40 sv. fr.

Malamika sorto forte frapis la etan rondon da kuraĝaj pioniroj de nia lingvo, kiam K-dino Macue Sasaki forlasis por ĉiam la vicojn de la laborista esp-ista avangardo. Sub ŝia fervora k senlaca agado enradikiĝis nia lingvo en koro k kapo de kelkaj virinoj japanaj, kiuj faskigis siajn fortojn en laborkolektivo nomata *Klara Rondo.* El tiu ĉi centro de sinforgesantaj, al nobla idealo aspirantaj virinoj elradiadis la ideo pri internacia lingvo, spite ĉiujn malfacilajojn kaŭzatajn de la aparta medio, en kiu vivas la japana virino.

Macue Sasaki sekvis dum sia vivo kun eksterordinara seriozo k profunda sincero la stelon de vero k bono. Kristanino en la komenco, ŝi instruadis en knabina liceo k kolegio, redaktis dum kelka tempo kristanan viringazeton, sed la granda sperto pri la Mondmilito ŝancelis ŝian kredon en la valoro de tiu ĉi religia doktrino, k la modela konsekvencemo de ŝia nobla animo ordonis al ŝi malkonfesi la kristanismon. Ŝia vasta k klara spirito ekkonis rapide la signifon de esp-o. En la jaro 1920 ŝi eklernis ĝin k baldaŭ ŝi viciĝis en la membraron de SAT, fervore k aktive kunlaboranta al « S-ulo ».

La *Vortoj de Macue Sasaki* estas inda monumento al tiu eksterordinara virino. Dankplene k kun profunda respektemo la lab. esp-istaro devus akiri tiun ĉi modestan verkon, kuraĝigante la orfan *Klaran Rondon.*

H. P.

Nova Vortaro Japana-Esperanta de *Joŝicugu Okamoto*, L.K.-ano. Eld. *Japana Esperanto-Instituto*, Hongoo, *Tokio.* Form. 7,5 × 15 cm. 824 pĝ. Prezo : 7,50 sv. fk. Presita sur bonkvalita maldika papero laŭ fototipa procedo. Unu paĝo havas 134 liniojn en du kolonoj. Entute 110.000 linioj. 70.000 japanaj vortoj inkluzive plejmultajn terminojn el ĉiuj fakoj k novajn vortojn. Krome 6.500 propraj nomoj. Presiĝis 100 ekz. numeritaj, nevendeblaj, en speciala eldono grandformata (19 × 26 cm) rekte presita per la kompostajo, kun duonleda bindo, el kiu ni afable ricevis unu ekz-on de la Instituto. Ni nur bedaŭras, ke la fototipa reprodukto iagrade fuŝis la verkon, nome la miopaj aŭ duonmiopaj uzantoj devos utiligi mikroskopon por legi iujn literojn k signojn. Sur formato 2 cent. pli larĝa k 2 ct. malpli alta (tamen poŝformato) la literoj estus pli facile deĉifreblaj. Cetere ni jam spertis, ke en reprodukto per zinkografio oni ne tute retrovas la koloron k la neton de l'originala kompostajo, eĉ ĉe nereduktita formato. Espereble tiu procedo pliperfektiĝos. La kompostlaboro por tiu plej ampleksa vortaro nacilingva-esperanta daŭris 4 jarojn !

L. B.

Enciklopedio de Esperanto, II-a volumo (K-Z). Redaktis *L. Kökény* k *V. Bleier.* Iniciatis *I. Ŝirjaev.* Eld. *Literatura Mondo*, Mester-u. 53, V. 5, *Budapest.* 327 tekst- plus 184 bild-paĝoj. Form. 23,5 × 15,5 cm. Prezo de la du vol. : broŝ. 30.— sv. fk., bind. 34.— sv. fk. plus 10 % por sendkosto. (AELA-anoj nunjaraj pagas 19.80 k bind. 20.70 sv. fk. afrankite).

Detala recenzo aperos en « Sennac. Revuo ».

[1] 28-a de septembro (18.30-18.50 h.) : Esperanta kroniko.

Peter Frey : *Esperantaj Historietoj*, I. Eld. P. Frey, Clausensvej 26, *Haderslev*, Danio. Form. 13,5 × 19,5 cm. 48 p. Prezo : 35 nederl. cendoj.

La libreto konsistas el anekdotoj kiujn la kompilanto ne laŭvorte tradukis, sed adaptis k prilaboris por uzi en kursoj por progresintoj k kursfinintoj. En tio ĝi similas iom la « Unua Legolibro » de SAT, sed estas nek tiom ampleksa, nek provizita per lingvaj komentoj, kiel ĉi lasta eldonaĵo. Tamen pro la simplo de la lingvaĵo la verketo de Frey estas tute rekomendinda. Ankaŭ la preso estas klara. Lingve ĝi estas tre bone prizorgita.

« Esperantaj historietoj » signifas por la aŭtoro, ke ili estas verkitaj *en* esperanto, sed *ne*, ke ili laŭenhave havas iun rilaton kun esperanto aŭ la esperanta movado.

N. B.

E. Armand : *Les individualistes et le fait économique*. Eld. « L'en dehors », 22, cité St-Joseph, *Orléans*. 24 pĝ. 13×22. Prezo. 0.60 fr. Franclingva.

Paraf-Javal : *Le Vrai Communisme et le Faux*. Eld. la aŭtoro, 8, rue Blanche, *Paris IX*. 64 pĝ. Form. 14×22. Prezo 1.— fr. Franclingva.

Diversaj Notoj

Esperanta Muzeo en St. Dionizio (St. Denis).

La laborist-tendenca urbestraro de unu el la ĉefaj antaŭurboj de Parizo (Sankta Dionizio = Saint-Denis) interesiĝas pri la valoro de esp-o tra la mondo k komisiis al la konservisto de sia urba biblioteko kolekti ĉiuspecan materialon necesan al la kreo de *konstanta* esp. sekcio, en kiu oni povos konsulti la progreson de nia lingvo en ĉiuj landoj sen distingo de tendencoj, doktrinoj aŭ filozofioj. Ĉio kio temas pri esp-o, ĵurnaloj, broŝuroj, afiŝoj, vortaroj, ktp., ankaŭ en nacia lingvo, estu sendata al la konservisto de la urba biblioteko. Ne forĵetu do vian materialon post lego, sed pensu pri nia ekspozicio. Se vi dez. korespondi, aldonu la noton « d. k. » al via nomo k adreso. Ne gravas, ĉu la materialo estas malnova aŭ eluzita. Kiom eble traduku k presigu tiun alvokon ankaŭ nacilingven. Sendu la tuton al jena adreso : Monsieur le Conservateur des Bibliothèques et Archives de la Ville de Saint-Denis, « Section Espérantiste », 4, Place de la Légion d'Honneur, Saint-Denis (Seine), Francio.

Premi-konkurso de Laborista Esp. Societo en Zagreb.

La komitato de l'Lab. Esp. Societo en Zagreb aranĝos dum oktobro « verdan semajnon » kun lekcioj esp- k naci-lingvaj. Tiuokaze la Societo organizis « premian konkurson » por havigi al si la necesan materialon. Ĝi premios 1) la plej bonan esp-lingvan lekcion pri la temo : Rolo de la lab. esp. movado en la ĝenerala kulturmovado ; 2) la plej bonan propagandan, nacilingvan lekcion (amplekso de ambaŭ : po 14.000 literoj. Interpunkcioj k interspacoj validas kiel litero.) Krome estos premiitaj unu esp-lingva k unu naci-lingva *artikolo* pri la sama temo. La premioj konsistos el libroj. Sendu manuskriptojn ĝis la 25. septembro al : *Lab. esp. societo*, Haulikova str. 10-1, *Zagreb*, Jugoslavio.

Ekster nia movado

Esperanto estas enkondukita per dekreto de la aŭstra instru-ministro en la plej supera komerca instruejo de Aŭstrio (Altlernejo por Mondkomerco en Vieno). — La Viena Foiro decidis ree uzi esp-on en varbiloj k prospektoj por sia aŭtuna foiro. — La Viena Komerca Ĉambro uzis esp-on en sia listo de var-novaĵoj, por la unua fojo. — Pluraj novaj gvidlibretoj aperas en esp-o pri la urbo Vienoj, Graz k pri Supra Aŭstrio.

La Marsejla Internacia k Kolonia Foiro eldonis prospekton en esp-o, por la unua fojo.

La 6-a Kongreso de ĉeĥoslovakaj esperantistoj okazos la 27-29-an de septembro en Brno, kun celo starigi enlandan esp. organizon. Komitata adreso : *Jos. Vondroušek*, Skolni 69, *Brno-N. Cernovice*.

Laŭ statistiko el majo 1935, okazis tiam instruado, oficiala aŭ ne-oficiala, en 27 lernejoj en Anglio ; el tiuj 27 lernejoj, 20 estas popollernejoj, en kiuj oni instruas la ingvon oficiale en 8 (466), neoficiale en 12 (221), al 687 gelernantoj entute (389 knaboj, 248 knabinoj). El la ceteraj 7 liceoj aŭ alispecaj dua- aŭ altgradaj lernejoj 4 havas oficialan, 3 neoficialan instruon al entute 217 lernantoj. Sumo da gelernantoj nuntempe : 904.

Memornoto

Represis el « S-ulo » : *Accion Libertaria*, B. Aires, jun. (Senn. Frakci-raporto) ; *Proa*, Barcelono, 22.6. (faŝ. en Kanadio).

Priesper. artik. k notojn enhavis : *Tierra y Libertad*, Barcelono, 5.7. *De Nieuwe Fakkel*, Amsterd. (rubr.), 30.7. ; *La Voix libertaire*, Limoges, 3.8. (pri la nova broŝ. de Lanti) ; *Arbetaren*, Stokh., 4., 25.7 ; *Signalen*, Stokh., 4., 11., 18., 25.7., 1.8. (en unu n-o pri la SAT-kongr.).

Pri la Kongreso enpresis informojn : la 19.7. *La Publicitat*, *La Veu de Catalunya*, *Las Noticias*, *El Covao Catalan*, *El Dia grafico*, *El Diluvio*, *La Vanguardia*, *El Mati*, ĉiuj en *Barcelono*. Kelkaj parizaj ĵurnaloj (Le Populaire, L'Œuvre, *Le Quotidien*) enhavis notojn pri la SAT-Kongreso.

La Pariza radio-stacio P.T.T. anoncis la 4-an de aŭgusto matene la okazigon de la SAT-kongreso.

Nia Poŝto

16 285. — Jes, la S.P.-literaturaĵo estos utiligata.

16 890. — Via priskribo estas ne sufiĉe originala, la faktoj ofte prezentitaj ; tiajn manuskriptojn ni uzus tamen, se nia Revuo estus trioble pli ampleksa k ni ne bezonus tiel severe elekti.

Korespondado

Ĉeĥoslovakio

2 esper. junuloj dez. koresp. PK kĉl. Gek-doj pĉt. Skribu al K-do *Willi Richter*, Zel. pluk. I prov. rota, *Pardubice*.

Nederlando

Gelernantoj k kelkaj infanoj serĉas korespadon por apliki esp-on. Resp. estas certa. Skribu al : *Henk de Rover*, Schimmelweg 439, *Den Haag*.

K-do *H. Hooghuis*, peranto en Groningen, transloĝiĝis al Grunostr. 14, *Groningen*.

Sovetio

Kolektivo de esp-istoj (geinstruistoj k gelernantoj) dez. kolektivan k individuan korespadon pri div. temoj kun geinstruistoj, lernantoj, intelektuloj k gelaboristoj el tuta mondo. Al ĉiuj tuja k nepra respondo. Adreso : *S. Motkin*, Preĉistenskaja ŝkola, *Gjatsk*, Zap. obl.

Kvin Gek-doj dez. koresp. kĉl. k pĉt. Ni nepre respondos. Skribu al : K-do *D. Leerentveld*, Pieter Langendijkstr. 42 c, *Rotterdam-West*, Nederlando.

NEKROLOGO

Post tritaga biciklado al nia XV-a Kongreso ekmortis dum banado en rivero apud Montargis, pro rompiĝo de la spino,

K-do L. BOTTON

aktiva lab. esperantisto el Ljono (Lyon), kiu dediĉis sian tutan vivon al la lab. movado.

Ni perdis unu pli !

J. Martinez (karavanestro).